



CRNA GORA

**AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE  
I POŠTANSKU DJELATNOST**

Broj: 0405-4205/2

Podgorica, 28.08.2025. godine

**IZVJEŠTAJ**

**o sprovedenom otvorenom konsultativnom procesu povodom pripreme Analize kvaliteta  
pružanja univerzalne usluge**

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (u daljem tekstu: Agencija) je, u skladu sa Uputstvom o vođenju otvorenog konsultativnog procesa u sektoru elektronskih komunikacija i poštanskih usluga broj 0902-1956/1 od 09.04.2025. godine, povodom pripreme Analize kvaliteta pružanja univerzalne usluge (akt br. 0405-4205/1 od 18.07.2025. godine), pokrenula otvoreni konsultativni proces.

Javni poziv za dostavljanje komentara, mišljenja i sugestija objavljen je na internet stranici Agencije <https://ekip.me/documents/public-consultations/otvoreni-konsultativni-proces-povodom-pripreme-analize-kvaliteta-pruzanja-univerzalne-usluge> 18.07.2025. godine. Pored toga, Agencija je, cijeneći da je Analiza kvaliteta pružanja univerzalne usluge, posebno značajna za operatore koji pružaju javne elektronske komunikacione usluge, istog dana uputila direktan poziv za učešće u konsultativnom procesu sljedećim pravnim subjektima:

- Crnogorski Telekom A.D. Podgorica;
- Mtel d.o.o. Podgorica;
- Telemach Crne Gore d.o.o. i
- One Crna Gora d.o.o. Podgorica.

Po javnom pozivu za dostavljanje komentara, mišljenja i sugestija u vezi sa Nacrtom Analize kvaliteta pružanja univerzalne usluge (u daljem tekstu Analiza), svoje stavove, komentare i sugestije dostavili su Crnogorski Telekom, One Crna Gora i Telemach Crne Gore.

U nastavku teksta je dat pregled komentara, primjedbi i sugestija **Crnogorskog Telekoma** na Nacrt Analize kvaliteta pružanja univerzalne usluge i odgovori Agencije na iste.



**1. Komentar Crnogorskog Telekom:** U potpoglavlju 2.5.2.2 Situacija u Evropi paragraf 2 tačka 6. na konstataciju Agencije „Za ostale zemlje minimalna količina internet saobraćaja nije navedena u dokumentu.“

Crnogorski Telekom je konstatovao: „u poslednjem Cullen int. Izveštaju koji obuhvata 13 evropskih država samo kod UK je navedeno da je regulator postavio cilj od 100GB sto je dijelom posljedica toga sto u 8 država uopste nije odredjen operator Univerzalne usluge a regulator je u ostalima postavio neke targete sto se tice brzine :u tri države utvrdjene su download brzine a u dvije i upload brzine“

**Odgovor Agencije na komentar 1:** Obzirom da Crnogorski Telekom nije dao predlog za izmjenu ovog člana Agencija će zadržati postojeću formulaciju odredbe.

Obrazloženje: Agencija je u predmetnom dijelu Analize jasno navela izvore koje je koristila, a to je BEREC Report on Member States' best practices to support the defining of adequate broadband internet access service (BoR (24) 40). Radi se o najrelevantnijem dokumentu u ovoj oblasti, jer predstavlja objedinjenu praksu svih država članica EU, prikupljenu i obrađenu od strane samog BEREC-a, tijela koje je nadležno za harmonizaciju regulatornih standarda u elektronskim komunikacijama.

Agencija je u Analizi odredila vrijednost od 100 GB kao referentnu, i detaljno obrazložila razloge zašto je taj iznos odabran, tj. kako bi se obezbijedila uporedivost sa najboljim praksama, ali i realna primjenjivost u nacionalnom kontekstu.

**2. Komentar Crnogorskog Telekom:** U potpoglavlju 2.6 Pregled dostupnost pružanja usluga na nivou opština paragraf 1 na konstataciju Agencije: „Agencija je za potrebe ove Analize uradila pregled dostupnosti pružanja usluga na nivou opština na osnovu podataka dostupnih iz Geoportala Agencije koji mapira elektronsku komunikacionu infrastrukturu (u daljem tekstu: pregled dostupnosti pružanja usluga), jer geografski pregled dostupnosti, naveden u članu 47 stav 2 Zakona još uvijek nije dostupan.“

Crnogorski Telekom je konstatovao: „Agencija je uyela u obyir samo operatore usluga fiksne mreže. Bez obzira sto je rijec o usluzi na fiksnoj lokaciji , ako istovremeno vazi princip tehnoloske neutralnosti onda je svakako trebalo ukljuciti i operatore mobilne mreze . Ovo prije svega jer je Agenciji poznato da od 56 prikljucenih korisnika Univerzalne usluge od 2013 godine (naravno broj korisnika je za sve ove godine znacajno smanjen sada ih je samo 8 ) svi korisnici su na mobilnoj tehnologiji (izuzev jednog). Stoga u razmatranju kojim operatorima moze biti nametnuta obaveza pruzanja Univerzalne usluge ( u slucaju da se USO ne izabere putem javnog konkursa) treba uzeti u obzir operatore koji mogu pruziti uslugu bez obzira na tehnologiju.“

**Odgovor Agencije na komentar 2:** Ne prihvata se.

Obrazloženje: Analiza je izrađena na osnovu podataka iz Geoportala Agencije, koji se odnose na pregled elektronske komunikacione infrastrukture i dostupnost usluga na nivou opština. Ovaj pregled je zasnovan prije svega na fiksnoj mrežnoj infrastrukturi, budući da se obaveza univerzalne usluge u dijelu priključka na javnu mrežu veže za obezbjeđivanje usluge na fiksnoj lokaciji. Princip tehnološke neutralnosti odnosi se na izbor tehničkog rješenja od strane operatora, ali sama Analiza nije bila namijenjena da uključi mobilne operatore u pregled dostupnosti infrastrukture.



Agencija je saglasna da se univerzalna usluga u praksi često realizuje putem mobilne tehnologije, ali to ne mijenja činjenicu da je pregled dostupnosti usmjeren na evidenciju fizičke infrastrukture, koja se primarno odnosi na fiksne mreže. U postupku izbora operatora univerzalne usluge, biće razmotrena mogućnost pružanja usluge bez obzira na tehnologiju, u skladu sa načelom neutralnosti, ali predmetni pregled u okviru Analize ostaje zasnovan na podacima o fiksnoj infrastrukturi.

U nastavku teksta je dat pregled komentara, primjedbi i sugestija **One Crna Gora** na Nacrt Analize kvaliteta pružanja univerzalne usluge i odgovori Agencije na iste.

**1. Komentar One Crna Gora:** „Povodom dostavljene analize kojom se zaključuje lista operatora koji mogu biti operatori univerzalne usluge molimo za pojašnjenje pristupa i kriterijuma koji su primijenjeni.

*Naime, iako je usluga Univerzalnog servisa po svojoj definiciji namijenjena za realizaciju na fiksnoj lokaciji, u praksi se već 15 godina njena implementacija dominantno vrši korišćenjem mobilne tehnologije, što je i konstatovano Analizom. Skoro svaki novopostavljeni priključak u tom periodu realizovan je putem javne mobilne elektronske komunikacione mreže. Imajući to u vidu, kao i činjenicu da sama Analiza prepoznaje mogućnost da se usluga pruža na tehnološki neutralan način, a što je i zakonska odredba člana 45. stav 2. molimo za razjašnjenje da li mogućnost pružanja servisa ograničena samo na predviđene operatore fiksne mreže, kao potencijalne pružaoce Univerzalnog servisa?*

*U ovom momentu, po našim informacijama, od 56 instaliranih korisnika, samo 8 je aktivnih korisnika, što govori o zastupljenosti usluge, interesovanju korisnika, o čemu nismo naišli na evaluaciju u predmetnoj Analizi.“*

**Odgovor Agencije na komentar 1:** Obzirom da One Crna Gora nije dao predlog za izmjenu ovog člana Agencija će zadržati postojeću formulaciju odredbe.

Obrazloženje: Zakon o elektronskim komunikacijama (u daljem tekstu Zakon), jasno definiše da univerzalna usluga obezbjeđuje priključak na fiksnoj lokaciji, dok se načelo tehnološke neutralnosti odnosi na izbor tehničkog rješenja operatora koji je određen za pružanje univerzalne usluge. To znači da operator univerzalne usluge može, nakon što bude određen, koristiti i mobilnu tehnologiju za realizaciju priključka, ali to ne mijenja činjenicu da se kriterijumi za određivanje potencijalnih operatora zasnivaju na fiksnoj mrežnoj infrastrukturi, jer se samo tako može obezbijediti pouzdanost, trajnost i kontinuitet servisa.

**2. Komentar One Crna Gora:** „Analizom je pravilno konstatovana činjenica da “posljednjih nekoliko godina operatori ulažu značajna sredstva u gradnju u VHCN i 5G mreža, što se vidi u neprekidnom povećanju pokrivenosti (blizu 80% domaćinstava je pokriveno VHCN mrežama, a preko 90% 5G mrežama)”, te značajne obaveze operatora iz tzv. pionirskih opsega, što operatorima, pored obaveze pokrivanja, nameće i pokrivanje ruralnih oblasti, puteva i sl., a koje činjenice nijesu uzete u obzir u konačnom zaključku.

*Nije dovoljno jasna konstatacija Agencije u pogledu da “Univerzalna usluga širokopojasnog interneta podrazumijeva da svako domaćinstvo može priuštiti osnovni pristup internetu dovoljnog kvaliteta”, a imajući u vidu da “79,21% ima pristup internetu brzinom većom od 100*



Obrazloženje: Analiza je izrađena na osnovu podataka iz Geoportala Agencije, koji se odnose na pregled elektronske komunikacione infrastrukture i dostupnost usluga na nivou opština. Ovaj pregled je zasnovan prije svega na fiksnoj mrežnoj infrastrukturi, budući da se obaveza univerzalne usluge u dijelu priključka na javnu mrežu veže za obezbjeđivanje usluge na fiksnoj lokaciji. Princip tehnološke neutralnosti odnosi se na izbor tehničkog rješenja od strane operatora, ali sama Analiza nije bila namijenjena da uključi mobilne operatore u pregled dostupnosti infrastrukture.

Agencija je saglasna da se univerzalna usluga u praksi često realizuje putem mobilne tehnologije, ali to ne mijenja činjenicu da je pregled dostupnosti usmjeren na evidenciju fizičke infrastrukture, koja se primarno odnosi na fiksne mreže. U postupku izbora operatora univerzalne usluge, biće razmotrena mogućnost pružanja usluge bez obzira na tehnologiju, u skladu sa načelom neutralnosti, ali predmetni pregled u okviru Analize ostaje zasnovan na podacima o fiksnoj infrastrukturi.

**3. Komentar Telemach Crna Gora:** „Na strani 37 u okviru Tabele br. 5: Pregled ponuda - standalone i duo paketa (internet + govorna usluga) za cijene paketa (u kolonama Pretplata za 12 i 24 mjeseca trajanja ugovora) koje pruža Telemach nije uračunat iznos mjesečnog održavanja u iznosu od 12.80€, što je navedeno u Ponudi sa cjenovnikom.“

**Odgovor Agencije na komentar 3:** Prihvata se.

Obrazloženje: Agencija je napravila previd i sugestiju Telemach Crna Gora će unijeti u Analizu.

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost

Predsjednik Savjeta

Dr Milan B. Radulović, dipl.inž.el.

